

"S'ha de dignificar la novel·la negra"

Xulio Ricardo Trigo ha fet, amb 'La mort salobre' (3i4), la primera incursió en un gènere, el negre, que considera un excel·lent vehicle per expressar la societat actual. Però no és ni de bon tros l'única novetat d'aquest escriptor polivalent i imprevisible.

El 1997 ha estat un bon any per a Xulio Ricardo Trigo. En a penes dos mesos ha guanyat el premi Miquel de Palol de poesia (*Far de llum grisa*, Edicions 62) i el Joanot Martorell de novel·la amb *Fado o l'ordre de les coses*, que aviat publicarà Edicions Bromera. És el colofó d'una trajectòria marcada per nombrosos guardons —l'Enric Valor, de novella; el Cavall Verd, de traducció poètica; l'Ausiàs March i el Salvador Espriu, de poesia; el Premi dels Escriptors Valencians a la millor novel·la de l'any 1995—, i també per les seves col·laboracions als mitjans de comunicació.

Però el que els lectors potser no esperaven era que revelés la seva passió per la novel·la policíaca capficant-se en el gènere. És el que ha fet amb *La mort salobre*, una novel·la negra de peculiars característiques que va guanyar l'últim premi Ciutat d'Elx i que ara publica l'Editorial Tres i Quatre.

—Fins ara la seva obra havia anat per altres camins. Quines raons el van impulsar a endinsar-se en el gènere negre?

—Hi ha un tipus de novel·la policíaca que m'interessa molt, Hammett, Chandler, Jim Thompson, però també el que s'ha dit novel·la psicològica, com les de Patricia Higsmitth, o alguns autors actuals en llengua anglesa, com ara Paul Auster —la seva *Trilogia de Nova York* ja és un clàssic indiscutible—, Martin Amis o A. S. Byatt, que, tot i no escriure ben bé novel·la policíaca, fan servir molts dels seus recursos. Però no estic gaire d'acord a qualificar-les de novel·les de gènere; la novel·la negra expressa com poques els problemes del nostre temps i alhora ha sabut assimilar diverses tradicions i conceptes.

—La mort salobre, què aporta al gènere?

—La literatura sempre aporta coses noves, perquè

són diferents persones, diferents èpoques... Abans de posar-se de moda el concepte de plagi, era normal entre els creadors agafar temes ja tractats i intentar parlar-ne des d'una vessant distinta. Els temes són sempre els mateixos, però ens queda el tractament individual que hi pot donar un autor, o l'atractiva aportació

del pas del temps, l'esperit de l'època. Els clàssics s'haurien de tornar a traduir cada cert temps, les versions van envellint-se i només un petit nombre arriba a transcendir el seu moment.

—Vol dir que s'ha enfrontat a aquesta novel·la amb el mateix esperit que a la resta de la seva obra?

—Sí, és clar, sobretot perquè hi ha algunes característiques de la novel·la negra —adoptem aquesta denominació de manera global, perquè si no seria molt confús— que esdevenen fascinants: el tractament dels personatges, aquests éssers solitaris, una mica aliens a la societat que els envolta però que al mateix temps en són el producte, o —i això de manera molt especial— la possibilitat de recrear els ambients més foscos d'una ciutat, les passions més inconfessables.

—Com ja va passar amb *La desaparició d'Evelyn*, editada per Planeta el 1995, *La mort salobre té lloc a Ligàcia, el seu territori mític*.

—Més que mític jo en diria personal. Ligàcia va ser un invent neces-

sari; havia passat molt de temps lluny de la meua Galícia natal i em vaig adonar que si volia identificar-me amb el que escrivia havia de crear un espai propi —no és res nou: pensem en la Yoknapatawpha de Faulkner, en el Macondo de García Márquez...

—Però *La mort salobre* és una novel·la d'intenció realista, per què situar-la també en un espai de ficció?

—Suposo que les raons serien molt egoistes: perquè m'hi trobo còmode, perquè la meua aspiració és des-

"La novel·la negra expressa com poques els problemes del nostre temps. En altres llengües s'ha entès millor, com Vázquez Montalbàn en castellà o Tabucchi en italià. En tot cas no hi ha gèneres menors sinó escriptors maldestres."

envolupar tant com sigui possible aquest món propi, i això inclou projectes molt diversos...

—S'ha dit que la novel·la negra és literatura de quiosc. Què en pensa, vostè?"

—Si t'hi fixes, ara hi ha tot tipus de literatura als quioscos. A més a més, potser hi ha pocs gèneres tan necessitats d'una dignificació entre nosaltres com la novel·la negra. En altres llengües això s'ha entès millor, com Vázquez Montalbán en castellà, o Tabucchi en italià. Com he dit moltes vegades, no hi ha gèneres menors sinó escriptors maldestres.

—La seva novel·la té un final sorprenent. En podem parlar o considera que pot confondre el lector?"

—Bé, si vols dir que no té un final realista, que la resolució del cas entra dins del gènere fantàstic, podem arribar fins aquí. L'origen del meu món de ficció m'impulsava a intentar aquesta variant. N'estic content i, si faig una altra novel·la amb aquest personatge, potser també aniran les coses per aquest camí. La fantasia forma part dels nostres somnis i jo volia anar més enllà de l'estructura clàssica del gènere negre.

—La mort salobre va guanyar el premi Ciutat d'Elx. Vostè també creu que els premis són necessaris?"

—Ho són en la mesura que ajuden a promocionar els llibres en una societat de mercat com la nostra. Si no fos pels premis, els mitjans de comunicació a penes s'ocuparien de la literatura. I el premi Ciutat d'Elx no solament està prou ben dotat sinó que inclou la garantia de publicar-se en una editorial com 3i4, capaç d'ultrapassar les nostres fronteres interiors.

—Les quatre últimes novel·les no amaguen que vostè va començar publicant poesia, com ens recorda amb un llibre tan recent com Far de llum grisa, que ha guanyat un dels premis més prestigiosos del país, el Miquel de Palol.

—Sí, el fet que m'interessi més la novel·la no pot fer oblidar que tinc un gran deute amb la poesia. La pràctica poètica ajuda molt a escriure una bona prosa, tot i que també pot ser un greu handicap si no arribes a entendre que davant la novel·la la posició del lector és una altra, que el lector actual desitja trobar una bona història, ben escrita, que sigui capaç d'aglutinar els indubtables avenços literaris del segle XX, però que no

oblidi els cims del gènere novel·lístic... La novel·la, abans que qualsevol altra cosa, ha d'entretenir el lector.

—Li parlo de poesia i vostè torna a la novel·la!"

—Què hem de fer? Suposo que la poesia és una feina més íntima, que me la prenc amb molta calma per tal de fer una obra sòlida, lluny de modes literàries. Ara bé, de segur que llegint la meua poesia es pot arribar a entendre millor la meua narrativa.

—De tota manera, ara el que toca és llegir La mort salobre, oi?"

—El lector té sempre la darrera paraula. A mi m'ha donat moltes satisfaccions com a autor, només espero que aquells qui prenguin la decisió d'acostar-s'hi trobin que paga la pena.

Xulio Ricardo Trigo, fa pocs dies, a València:
"El fet que m'interessi més la novel·la no pot fer oblidar que tinc un gran deute amb la poesia. La pràctica poètica ajuda molt a escriure una bona prosa."

Antoni Martí

Les confidències del comte de Buffon

Martí Domínguez Romero

La ficció troballa, als soterranis del Museu d'Història Natural de París, d'unes memòries del comte de Buffon permet a Martí Domínguez reconstruir els fructífers escenaris del s. XVIII francès.

Premi Andròmina de Narrativa 1997.

Editorial 3i4
"Narratives 3i4", 58

La mort salobre

Xulio Ricardo Trigo

Pot una persona morir ofegada al cor de la ciutat de Compostel·la? Aquest és un dels interrogants que ha de resoldre Xurxo Fondo, un exguàrdia civil convertit en detectiu arran de la independència de Ligàcia.

Premi Ciutat d'Elx de Narrativa Antoni Bru

Editorial 3i4
"Narratives 3i4", 55

Correspondència I

(Carner, Manent, Riba, Pla, Espriu, Villalonga)

Joan Fuster

Al llarg de la seua vida, Fuster va mantenir una intensa correspondència (més de 30.000 documents) amb un nodrit grup d'intel·lectuals, polítics, escriptors, artistes, etc. Aquest volum recull part d'aquella correspondència, concretament la corresponent a figures de primera magnitud.

Editorial 3i4